

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg

2019-04-05
1 (19)
Dnr-2018:6347

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Västerhedsskolan i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en regelbunden kvalitetsgranskning på Västerhedsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Utbildningen i förskoleklass ingår inte i granskningen. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. För varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar inom/på vilka punkter detta ska göras. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs i så fall också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer då det bedöms motiverat.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Västerhedsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att se till att undervisningen i högre grad anpassas utifrån elevernas individuella behov och förutsättningar. I detta ingår att säkerställa att det i alla klasser finns utmaningar också till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn och lärarna behöver ha ett samlat arbete med att skapa studiero. I detta ingår att de åtgärder som lärarna vidtar för att skapa studiero är ändamålsenliga och får avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver aktivt verka för att lärarna kvalitetssäkrar bedömningen av elevernas kunskaper i alla ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 29 november 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6347) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 joch 34 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar

Skälen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp verksamheten från ett helhetsperspektiv som omfattar kunskapsresultat, trygghets- och värdegrundsarbete samt hur undervisningen på Västerhedsskolan bedrivs. Rektorn tar ansvar för att leda och organisera det pedagogiska arbetet genom att bland annat skapa forum för kollegiala pedagogiska diskussioner där aktuella spörsmål och utvecklingsområden lyfts. Rektorn säkerställer även att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vidtar vid behov åtgärder. Granskningen visar också att de uppgifter som rektorn hämtar in i uppföljningen utgör ett brett underlag för analys och för beslut om behovsanpassade utvecklingsåtgärder samt fördelning av resurser.

Granskningen visar att rektorn vid Västerhedsskolan skapar goda förutsättningar för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera elevernas resultat samt undervisningens genomförande. Rektorn identifierar utvecklingsområden och vidtar åtgärder för att utveckla verksamheten utifrån uppföljningar och analyser. Av det material som skickats in inför granskningen framkommer exempelvis att det efter läsåret 2017/18 gjorts en analys av elevernas kunskapsresultat som visar att det i samtliga årskurser finns ett fåtal elever som inte uppnått, eller befaras inte uppnå kunskapskraven i årskurs 3. Analysen av resultaten visade enligt det inskickade materialet även att det var större andel pojkar än flickor som inte uppnått eller befarades inte uppnå kunskapskraven. Vid uppföljning av resultaten har det även, enligt rektorn, framkommit att pojkarnas resultat sjunkit vad gäller de nationella

målen i läsförståelse för årskurs 1. De uppföljningar som har gjorts har enligt rektorn lett till att ett antal utvecklingsområden har identifierats såsom exempelvis att "motivera pojkarna till mer läsning". Det framgår vidare att rektorn utifrån de resultat som framkommit beslutat om åtgärder för att utveckla undervisningen. När det gäller att förbättra pojkarnas resultat bestämdes det till exempel, enligt rektorn, att lärarna en dag varje månad särskilt ska stimulera och motivera pojkarna till att läsa mer. Andra utvecklingsområden som rektorn beslutat om, utifrån de uppföljningar som gjorts, är att systematisera arbetet med bedömningsstöden, förtydliga undervisningen i Svenska som andraspråk (SVA) för de nyanlända eleverna samt utveckla pedagogers och elevers digitala förmåga där också utvecklingen av matematikundervisningen ingår. Behovet av att systematisera bedömningsstödet kommer sig, enligt rektorn, av att det i uppföljningen framkommit att lärarna behöver bli bättre på att tidigare fånga upp de elever som är i behov av extra anpassningar och planera insatser utifrån deras resultat. Syftet med att förtydliga SVA-undervisningen är utifrån konstaterade resultat, att elevernas kunskapsutveckling ska förbättras. Av den anledningen har det, enligt rektorn, tagits fram en plan för hur nya elever på skolan ska tas emot, samt hur undervisningen i SVA ska läggas upp för dem. Det har även vidtagits fler åtgärder när det gäller de identifierade utvecklingsområdena. Bland annat berättar rektorn att de avsatte en halv studiedag vid vårterminens slut 2018, för att all personal skulle kunna medverka vid analys av skolans resultat, samt att rektorn och specialpedagogen diskuterar med lärarna om vad de behöver tänka på vid planeringen av sin egen undervisning i klassen. För att utveckla undervisningen diskuteras även pedagogiska frågor under torsdagsmötena, då lärarna har möjlighet att lyfta både positiva och negativa exempel i gemensamma diskussioner. Det framgår vidare att även dessa diskussioner kan leda till att åtgärder vidtas. Exempelvis berättar elevhälsan att en gemensam insats för lärarna har vidtagits med anledning av att det framkommit att matematikundervisningen skiljde sig åt från klass till klass. Detta har enligt lärarna lett till att undervisningen i matematik utvecklats till att bli mer samstämmig på skolan.

Granskningen visar även att rektorn följer upp värdegrundsuppdraget. I intervju med rektorn och elevhälsan framkommer att värdegrundsarbetet finns med i skolans likabehandlingsplan och årshjul. Exempel på aktiviteter som främjar värdegrundsarbetet är att skolan har en särskild värdegrundsinspirerad aktivitet varje månad samt en kompisvecka där hela skolan arbetar med samlarbets-, värderingsövningar samt gemensamma skapande projekt. Lärarna tillägger i intervju att de dokumenterar det värdegrundsarbetet som är fokus på skolans uppstartsdagar, vilket sedan rektorn tar del av.

Granskningen visar att rektorn styr resursfördelningen utifrån elevernas behov vilket innebär att resurserna är föränderliga under läsåret. Lärarna berättar i intervju att de i

arbetslagen diskuterar resursbehoven. Enligt lärarna försöker de i första hand att stötta varandra i arbetslaget när det gäller de behov som finns, och i andra hand kan de vända sig till rektorn för att eventuellt få mer stöd. Om de vänder sig till rektorn är det vanligaste att rektorn beslutar om att en fritidspedagog kan närvara under lektionerna. Lärarna berättar att de även fått resurser för att kunna ha mer planeringstid, bland annat för att arbeta fram extra uppgifter för de elever som behöver utmanas mer i sitt lärande. Rektorn bekräftar det lärarna säger och uppger att hon gör en kartläggning av de påtalade behoven från lärarna och sedan fördelar resurserna på ett så optimalt sätt som möjligt utifrån det som framkommer genom kartläggningen.

Granskningen visar vidare att rektorn tar ansvar för att leda och organisera det pedagogiska arbetet genom att bland annat skapa forum för kollegiala pedagogiska diskussioner där aktuella frågor och utvecklingsområden lyfts. Specialpedagogen vid skolenheten, som också har en funktion som ledningsstöd, har tillsammans med rektorn det operativa ansvaret för detta arbete på skolan. Av intervju med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framkommer att arbetssätt, förhållningssätt och rutiner förmedlas och diskuteras i olika forum och tillfällen. Exempelvis berättar de att det på torsdagsmötena lyfts aspekter på undervisningen som bland annat formativ bedömning, där olika exempel diskuteras. Rektorn berättar att hon följer upp lärarnas undervisning genom besök på lektioner, samt har efterföljande diskussioner om undervisningen med lärarna. Rektorn har genom sin uppföljning konstaterat att lärarna befinner sig på olika nivåer gällande den formativa bedömningen. Detta har lett till att rektorn beslutat att gå igenom vissa moment i fortbildningen om formativ bedömning mer grundligt. Denna åtgärd genomfördes för att rektorn skulle säkerställa att alla lärare följer med i utvecklingen och är uppdaterade inom området. Rektorn har även noterat under lektionsbesöken att lärarnas arbete med att synliggöra mål, syfte och individanpassning av undervisningen behöver utvecklas. Rektorn har därför sett till att avsätta tid för lärarna att samverka, vilket främjar samarbetet mellan och inom personalgrupperna samt ger personalen förutsättningar för det kollegiala lärandet.

Granskningen visar att rektorn säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vidtar vid behov åtgärder. Rektorn berättar att arbetet med jämställdhet kommer in i det dagliga värdegrundsarbetet samt i trygghetsgruppens arbete genom att de bestämda aktiviteterna inte styrs av könstillhörighet. Specialpedagogen och lärarna berättar i intervju att de diskuterat skillnaden i måluppfyllelsen på de nationella proven när det gäller pojkars och flickors resultat, men de har inte haft något resultat från tidigare prov att jämföra med. Lärarna berättar också i intervju att det förekommer diskussioner om jämställdhet ute i klasserna, men säger samtidigt att det inte är något som sker systematiskt utan

snarare sporadiskt på enskilda lärares eget initiativ. De ger exempel på insatser som de genomför såsom inköp av böcker med genustänk samt att de har diskussioner med eleverna om könsroller utifrån böckerna om jämställdhet.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5 a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skälen till bedömningen är att eleverna vid Västerhedsskolan får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Undervisningen är målfokuserad, varierad och strukturerad. Eleverna görs också delaktiga i sitt eget lärande och får möjlighet att i undervisningen reflektera utan ett givet svar, men det varierar i vilken omfattning de görs delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Såvitt avser anpassning av undervisningen utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar framgår emellertid att inte alla elever stimuleras och utmanas i undervisningen eftersom sådan anpassning främst görs för de elever som behöver mer hjälp än de som har kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att undervisningen vid Västerhedsskolan är målfokuserad, varierad och strukturerad. I intervjuer med elevhälsan framgår att lärarna samverkar med varandra för att skapa en varierad undervisning för eleverna, men att det skiljer sig från klass till klass hur mycket läraren varierar undervisningen. Att lärarna har metoder för att skapa en varierad undervisning som består av olika typer av uppgifter och aktiviteter bekräftades vid flera av de lektioner som Skolinspektionen observerade vid besöket. Beträffande strukturen på lektionerna framgår i intervju med lärarna att de i arbetslagen har arbetat med att ta del av varandras lektionsstrukturer. Lärarna har då gemensamt bestämt att ha högläsning i klassrummet efter första rasten. Ytterligare något de gör som bidrar till att få en gemensam struktur och ett gemensamt upplägg

på lektionerna är att de använder sig av ett gemensamt material; "Nya språket lyfter", som stöd i planeringen av undervisningen. Att lärarna har gemensamma strukturer bekräftades också på flera av de lektioner som Skolinspektionen observerade under granskningsbesöket. När det gäller mål och syfte med undervisningen, framkommer det i intervju med rektor, lärare och representanter för elevhälsan att de gemensamt har kommit överens om att målen på något sätt ska synliggöras för eleverna, exempelvis när läraren inleder ett nytt arbetsområde. Det görs nu på olika sätt i de flesta klasser men både rektorn, lärare och elevhälsa medger att det området kan utvecklas ytterligare. Exempel gavs också vid några av lektionerna där läraren gick igenom syfte med lektionen samt/eller avslutade lektionen genom att återkoppla till lektionens syfte och mål.

Granskningen visar att eleverna till viss del görs delaktiga i sitt eget lärande och utformningen av undervisningen, samt att det varierar i vilken omfattning eleverna får planera och utvärdera undervisningen. Lärarna berättar i intervju att de har diskuterat ett gemensamt arbetssätt i arbetslaget om att lyfta elevernas delaktighet och intresse. Lärarna arbetar nu på olika sätt med elevernas delaktighet i utformningen av undervisningen. Några lärare gör eleverna delaktiga i undervisningen genom att exempelvis välja temaområde utifrån elevernas intresse, låta eleverna hitta på ord utifrån några bestämda bokstäver samt genom att låta dem välja vilket djur eller land de vill fördjupa sig i. En lärare ger också exempel på att eleverna får vara delaktiga i undervisningen genom att använda metoden "Storyline" som innebär att eleverna skapar en berättelse som de i undervisningen utgår från. Även eleverna uppger att det finns olika sätt som de får vara delaktiga på även om det främst är på elevens val eller på rasten som de säger att de får vara med och bestämma. Om de blir klara med en uppgift kan de få välja mellan olika saker som till exempel att använda iPad, måla eller spela spel. Någon av eleverna berättar att de får vara med och bestämma på matematiklektionen.

När det gäller utvärderingen av undervisningen framgår det att vissa av eleverna ges sådan möjlighet. Det är enligt lärarna eleverna i årskurs 2 som får utvärdera undervisningen enligt en enkät, vilken sedan kommer rektorn till del. Det ges också exempel från en av de intervjuade lärarna på att hen har en "tankebok" där eleverna får skriva upp hur de upplevde lektionen. Att det finns utrymme för eleverna att reflektera över undervisningen kunde Skolinspektionen också se vid lektionsobservationerna där det ges flera exempel på lärare som låter elever reflektera över lektionens innehåll genom att ställa frågor om vad och varför de arbetat med det aktuella området.

Granskningen visar att undervisningen till viss del anpassas utifrån varje elevs behov och förutsättningar men alla elever får inte tillräcklig stimulans och utmaning i undervisningen utifrån sina behov. Av intervjuer framkommer att det pågår ett arbete med att utveckla undervisningen så att den ska stimulera och utmana alla elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling även om detta arbete ännu inte är klart. I intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att de under det här läsåret gemensamt arbetar för att utveckla en mer differentierad undervisning. Tanken är enligt de intervjuade att differentierade uppgifter, eller olika digitala hjälpmedel samt olika arbetssätt i klassrummet, ska medföra att undervisningen anpassas till fler elever utifrån den enskilda individens behov och förutsättningar. Några åtgärder har redan enligt elevhälsan genomförts såsom en idé-bank med idéer gällande individanpassning som finns tillgänglig för alla lärare. Enligt rektorn diskuterar också lärarna tillsammans med specialpedagogen under sina veckomöten hur de ska kunna göra för att differentiera undervisningen redan i planeringen av undervisningens utformning. Specialpedagogen lyfter också metoder och arbetssätt på veckomöten, och har konstaterat att det behövs mer material kring de elever som behöver utmanas i sin kunskapsutveckling. De elevgrupper som intervjuats ger en något varierad bild av hur lärarna gör för att utmana eleverna genom mer utvecklande uppgifter. Några elever säger att läsläxor och uppgifter i matematiken kan anpassas utifrån vilken nivå man befinner sig på, medan några andra elever säger att de inte får mer utmanande uppgifter eller bara om de är färdiga med grunduppgifterna. I en klass kan eleverna få en utmaningsbok, som bara några få jätteduktiga elever får, berättar en elev. Lärarna menar att en differentiering av undervisningen är en förutsättning, då eleverna är på så olika nivåer. Några lärare menar att det är lättare att differentiera elevernas uppgifter i de praktiska estetiska ämnena där eleverna ofta arbetar med egna uppgifter. De säger också att elever kan få mer utmanande uppgifter, men att det är svårt att differentiera och skapa kreativa uppgifter då det finns flera elever i klasserna som behöver mycket stöd för att nå godkänt. Även rektorn säger att fokus ofta hamnar på de elever som inte når målen och att det är ett utvecklingsområde på skolan att organisera undervisningen för att möta de elever som behöver mer utmaningar. Hon berättar vidare att specialpedagogen varit på en föreläsning om särbegåvning, och att det är ett område som skolan kommer att arbeta med framöver.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att se till att undervisningen i högre grad anpassas utifrån elevernas individuella behov och förutsättningar. I detta ingår att säkerställa att det i alla klasser finns utmaningar också till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling.

I skollagen står det att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.¹

Granskningen visar att individanpassningen av undervisningen behöver utvecklas vid Västerhedsskolan. Trots att det finns exempel på hur undervisningens arbetssätt och innehåll anpassas för att passa skiftande behov i elevgruppen upplever inte alla lärare att de har förutsättningar att anpassa undervisningen på det sätt som alla elever behöver. Detta gäller särskilt för de elever som behöver utmaningar.

När det gäller högpresterande elever har Skolverket bland annat dragit slutsatsen att dessa elever bör få arbeta med att förstå ett avancerat innehåll, med stöd från läraren. Skolverket drar samtidigt också slutsatsen att det inte finns några specifika undervisningsmetoder som är unika för just högpresterande elever. Centralt är att lärarna skapar en flexibel undervisning, där alla elever – oavsett var de befinner sig i sin kunskapsutveckling - får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå efter deras förutsättningar.²

¹ 3 Kap. 3 § skollagen

² Skolverket (2012b) Högpresterande elever, höga prestationer och undervisningen, Rapport 379, Stockholm: Fritzes, s. 51, 54f.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skälen till bedömningen är att elevernas studiemiljö vid Västerhedsskolan huvudsakligen präglas av trygghet och till viss del av studiero. På skolan finns ett systematiskt arbete för att främja elevernas trygghet och trivsel under skoldagen. Det genomförs flera förebyggande insatser för att skapa trygghet och flera exempel ges på att eleverna är involverade i det gemensamma trygghetsarbetet på skolan. De flesta lärarna har metoder för att skapa en lugn och trygg undervisningsmiljö inriktad på lärande, men det finns även lektionstillfällen i ett par av klasserna på skolan som inte präglas av studiero.

Granskningen visar att det finns ett systematiskt arbete på Västerhedsskolan för att skapa trygghet. Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa goda relationer, vilket bland annat drivs och genomförs av skolans trygghetsteam. Trygghetsteamet ansvarar för likabehandlingsfrågorna samt genomför främjande aktiviteter enligt ett årshjul tillsammans med övriga pedagoger på skolan. Det systematiska arbete som bedrivs består enligt rektorn och elevhälsan av olika insatser såsom en aktivitet utifrån värdegrundsarbetet varje månad på skolan enligt årshjulet i likabehandlingsplanen, enkäter till eleverna en gång per termin samt trygghetsvandringar. Eleverna bekräftar detta och säger att de fått visa vilka områden på skolan som kan upplevas som otrygga. Resultaten av enkäten och trygghetsvandringarna tas enligt rektorn omhand genom att de både analyseras i trygghets- och elevhälsoteamet samt med lärarna och även diskuteras med eleverna i elevrådet där rektorn deltar. Utifrån de analyser som genomförs sker därefter revideringen av likabehandlingsplanen samt, enligt rektorn, beslut om åtgärder för att fortsätta arbetet med att främja trygghet. Det framgår vidare av intervjuer att eleverna görs delaktiga i det främjande arbetet med trygghet

på olika sätt. Bland annat uppger de intervjuade att det finns en gemensam aktivitet i början av höstterminen som kallas för kompisveckan då eleverna tillsammans arbetar fram gemensamma regler för hela skolan samt att eleverna även är delaktiga i utformningen av klassens regler. Andra exempel på att elevernas åsikter tas tillvara i trygghetsarbetet ges av rektorn genom att det nu finns aktiviteter på rasterna, att rastvärdarna har gula västar för att synas tydligare och att det alltid finns någon rastvärd vid fotbollsplanen. Lärarna arbetar med metoden "stoppa språket" vilket innebär att pedagogerna arbetar med att motverka ett grovt språkbruk, att de vuxna som rör sig i korridorerna och ute på rasterna direkt tar tag i konflikter eller likande som händer bland eleverna. Eleverna ger dock en något annan bild av hur det fungerar. Enligt eleverna är de vuxna rastvakterna för få och de står ofta och pratar i grupp istället för att rastvakta. Några elever tycker också att lärarna behöver ta tag i de elever som slåss. Trots detta berättar eleverna emellertid i intervju att de tror att alla elever är trygga i skolan.

Granskningen visar vidare att undervisningen till största delen präglas av studiero på Västerhedsskolan. Det varierar dock mellan olika lektioner och olika lärare i vilken utsträckning det är studiero. Några elever uppger i intervju att det är studiero medan några andra berättar att det ganska ofta händer att det är stökigt på lektionerna. När det är stökigt pratar elever högt eller springer runt i klassrummet. Enligt eleverna är det särskilt stökigt på måndagar och i ett praktisk estetiskt ämne. Även elevhälsan upplever att det är stor skillnad på hur studieron ser ut i klassrummen. Specialpedagogen har därför initierat ett arbete där studieron ingår genom att på veckomöten med lärarna bland annat visa på goda exempel samt diskutera hur strukturen i klassen hänger ihop med studieron. Även lärarna och rektorn bekräftar att studieron varierar i klasserna, vilket enligt dem till stor del beror på om det varit många lärarbyten eller elevernas dagsform. Det framkommer vidare att det bedrivs ett visst arbete för att skapa studiero och att detta arbete till viss del är gemensamt men att det främst är upp till varje lärare hur det bedrivs. Som exempel på gemensamma förhållningssätt för att skapa studiero nämner rektorn att det finns bestämda regler i elevmatsalen och hur lärarna ska agera när eleverna kommer in efter rasterna. Lärarna säger i intervju att de har olika metoder för att skapa studiero. Några av dem säger att de klappar med händerna när ljudvolymen blir för hög, andra ger som exempel att de har olika färger för ljudnivån grönt- gult och rött. Att metoderna skiljer sig åt mellan lärare kan även Skolinspektionen se vid de lektionsobservationer som genomförts. Vid några lektioner klappar lärarna med händerna, vid några andra lektioner hyschar lärarna för att få ned ljudvolymen och vid någon annan lektion påminner läraren eleverna att räcka upp handen om de har frågor för att de inte ska prata rakt ut. Eleverna berättar också i intervju att lärarna brukar klappa för att det ska bli tyst, men

några elever berättar att lärarna skäller på eleverna för att de ska bli tysta. Enligt eleverna blir det ibland lugnt när lärarna säger till, men inte alltid vilket även framgår av de lektionsobservationer som Skolinspektionen gjort genom att på dessa varierar det i vilken utsträckning lärarna förmår skapa studiero på lektionerna. Vid ett par av de observerade lektionerna är det stundtals pratigt och på en lektion går elever runt och pratar med varandra samtidigt som läraren ger instruktioner i helklass. Vid de övriga observerade lektionerna råder studiero.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn och lärarna behöver ha ett samlat arbete med att skapa studiero. I detta ingår att de åtgärder som lärarna vidtar för att skapa studiero är ändamålsenliga och får avsedd effekt

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.³ Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁴ Vidare framgår av läroplanen att skolans mål är att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö.⁵

Granskningen visar att de åtgärder som lärarna vidtar för att skapa en lugn miljö inte alltid leder till att eleverna får studiero. Lärarna och personalen vid Västerhedsskolan har ett gemensamt förhållningssätt för att skapa trygghet i skolmiljön, men det saknas ett lika tydligt förhållningssätt kring det gemensamma arbetet för att skapa studiero i alla klasser. Granskningen visar vidare att specialpedagogen initierat ett arbete kring studieron, där strukturen i klassrummet är i fokus. Skolinspektionen rekommenderar att ytterligare utveckla detta utvecklingsarbete så alla lärare får ta del av erfarenheter och kunskap från kollegor och specialpedagog.

³ 5 kap. 3 § skollagen

⁴ Förordning om läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11, SKOLFS 2010:37 2.2 Kunskaper

⁵ Förordning om läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11, SKOLFS 2010:37 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skälen för bedömningen är att det på Västerhedsskolan finns forum för samverkan mellan lärarna gällande bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Dessa tillfällen innebär att det finns möjlighet för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar i syfte att verka för likvärdighet. Rektorn tar också ett visst ansvar för att skapa förutsättningar för sambedömning. Däremot är den samverkan kring bedömning som sker begränsad till att omfatta bara vissa ämnen vilket inte är tillräckligt eftersom det innebär att det finns en risk att inte all bedömning som görs på skolan blir likvärdig.

Granskningen visar att lärarna har olika metoder och forum för att göra likvärdiga bedömningar samt att det finns vissa förutsättningar för dem att kvalitetssäkra sina omdömen. Bland annat uppger rektorn att det finns forum för sambedömning på veckomöten och studiedagar, både när det gäller bedömning av elevernas kunskaper samt vid rättning av de nationella proven. I intervju med rektor, elevhälsa och lärare framkommer att de på veckomötet håller på att utveckla arbetet med att säkerställa att likvärdiga bedömningar görs. Elevhälsan och lärarna berättar i intervju att lärarna påbörjat ett arbete med att tillsammans granska elevarbeten för att se elevernas progression och åstadkomma samstämmiga bedömningar. Från att tidigare huvudsakligen bedömt eleverna utifrån resultaten på prov har lärarna nu börjat diskutera andra former av bedömningar. Lärarna berättar att de använder sig av Skolverkets bedömningsstöd "Nya språket lyfter" som stöd för att göra likvärdiga bedömningar i ämnet svenska. De får också stöd av specialpedagog och förstelärare för att kvalitetssäkra omdömen och vid rättning av de nationella proven. Specialpedagog och förstelärare lyfter också aktuella artiklar och dokument som handlar om bedömning med lärarna. Lärarna säger i sin tur att de tycker att forumen

för sambedömning är bra när det gäller matematik och svenska samt de nationella proven där de även jämfört elevarbeten med andra skolor, men att det saknas sådana forum för de övriga ämnena. Det finns också arbetssätt på skolan som enligt lärarna underlättar för rektorn att följa upp och säkerställa deras bedömningar ur likvärdighetssynpunkt, då de använder den nya mallen i elevernas individuella utvecklingsplaner, IUP. Detta sätt att dokumentera underlättar även den formativa bedömningen enligt lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver aktivt verka för att lärarna kvalitetssäkrar bedömningen av elevernas kunskaper i alla ämnen.

Likvärdighet är en viktig princip i skollagen och det anges i lagen att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var den anordnas.⁶

När elevers kunskaper bedöms är det av yttersta vikt att detta sker på ett så likvärdigt sätt som möjligt. Rektorn har ett ansvar för att ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin egen bedömning i syfte att verka för likvärdighet.⁷

Vid Västerhedsskolan begränsas bedömningssamverkan mellan lärarna till att omfatta bara vissa ämnen vilket inte är tillräckligt. Visserligen pågår ett arbete med att kvalitetssäkra lärarnas bedömningar men det arbetet omfattar inte alla ämnen vid tiden för granskningen. Bedömningsarbetet behöver utvecklas så att lärare samarbetar även vid värdering av elevernas kunskapsutveckling i ämnen som inte har nationella prov eller fastslagna bedömningsstöd. Skolinspektionen rekommenderar att rektorn vid Västerhedsskolan ser till att lärarna regelbundet ges möjlighet att diskutera och analysera hur de bedömer elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen för att säkerställa att rätt bedömningar görs.

⁶ 1 kap. 9 § skollagen

⁷ Skolverket (2016) *Betygsskalan och betygen B och D*, stödmaterial, reviderad version, Stockholm: Fritzes

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef

Signerat av: Helena Boëthius

X Ia Thun

Utredare/föredragande

Signerat av: Ia Thun

I handläggningen av ärendet har även Ingrid Hesselén Brunius medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 23 och 24 oktober 2018. Besöket genomfördes av Ia Thun och Karin Karlsson.

Västerhedsskolan är en grundskoleenhet i Göteborgs kommun med elever i förskoleklass och i årskurserna 1-3. 155 elever går i årskurserna 1-3 på Västerhedsskolan. Skolan leds av en rektor.